

(POLİTİKA)

barış ve demokratik çözüm için kurdara azadî!

ŞABAN İBA

“Kurdara azadî”, “Kahrolsun faşizm”, “Kahrolsun emperyalizm”, “Tek yol devrim” gibi 12 Eylül öncesi dönemin en önemli sloganlarından biriydi. Ancak bu slogan sadece Kürtler ve Kurtuluşçular tarafında atılıyordu. O dönemde sosyalist hareketin saflarında sosyal şovenizm o derece etkiliydi ki, bu slogan 1 Mayıs’larda ve çeşitli mitinglerde “tertîp heyetleri” tarafından yasaklanıyordu.

“Kürtlere özgürlük” anlamında kullanılan bu slogan değilse bile, sloganın anlamı şimdi birçok sol ve sosyalist kesim tarafından telaffuz edilmektedir. Kuşkusuz bunun en önemeli nedeni, Kürt özgürlük hareketinin ağır bedeller ödeyerek kazandığı siyasal ve toplumsal meşruiyettir.

Geldiğimiz bu aşamayı “savaş, barış ve çözüm” bağlamında ele alarak irdelemek istiyorum. Konunun daha anlaşılır olması için yazıyı bazı soru başlıkları ile sürdüreceğiz.

1.Savaş ve savaşa karşı doğru tutum nedir?

Savaş politikanın, değişik araçlarla ve esas olarak da zor kullanım araçlarıyla sürdürülmesidir. Bu anlamda savaşın kendisi politik bir eylemdir.

Savaş toplumun sınıflara ayrılması sonucu ortaya çıkmış ve toplumların tarihsel değişim ve dönüşüm sürecine uygun olarak günümüze kadar süregelmiştir. Gelecekte sınıflar ve devletin sönmümlenmesi gerçekleştiikten, yani sınıfsız topluma geçildikten sonra savaşlar da ortadan kalkacaktır.

Dünya çapında ya da bölgesel savaşları çıkartanlar ve savaşı kışkırtanlar, daima bir avuç emperyalist kapitalist ülke, karlarını artırmaya çalışan kapitalistler, az sayıdaki uluslararası tekeller, askeri ve sinai kompleksler ve savaş ağısı gruplardır.

Savaşın yine savaş yoluyla kaldırılabileceğinin, yani barışı kazanmak için de savaşmak gerektiğinin bilincinde olmak; savaşa karşı savaşla, ulusal, sınıfsal ve cinsel her türlü baskıya, teröre ve savaşa karşı bir toplumsal devrim mücadelesiyle koymak demektir. Bu durum, dünyayı değiştirmek ve dönüştürmek için yola çıkan sosyalistleri

, başka bir deyişle gerçek savaş karşıtlarını diğerlerinden ayıran en önemli ölçüttür.

Her türlü savaşa karşı çıkmak doğru değildir. Öncelikle “haklı ve haksız savaş” ayrımı yapmak gereklidir. İnsanlık tarihi savaşların haklı ve haksız savaşlar olmak üzere ikiye ayrıldığını göstermektedir. Bu bakımdan soyut bir savaş karşıtlığı olmaz, bütün savaşlara karşı çıkmaz. Haklı ve haksız savaş ayrımı, toplumsal değişimi ve dönüşümü engelleyen savaşlara karşı çıkmayı, ama toplumsal devrime ve ilerlemeye yol açan savaşları desteklemeyi gerektirir.

Bugünkü koşullarda, ülkeyi dış saldırılardan korumak, işçi ve emekçileri kapitalizmin köleliğinden, sömürge ve bağımlı ülkeleri emperyalistlerin ve egemen devletlerin boyunduruğundan kurtarmak için yapılan savaşlar, haklı savaşlardır.

Gericî sınıfların kendi egemenliklerini kurmak ve zenginliklerini artırmak için başka ülke ve halklara karşı yürüttükleri ilhak, işgal ve her türden saldırı savaşları, haksız savaşlardır.

Sosyalistler için haklı savaşları desteklemek, ulusal demokratik mücadeleleri ve halk kurtuluş savaşlarının gerekli olduğunu kabul etmek anlamına gelir. Başka bir ifade ile sınıfsal, ulusal, cinsel baskı ve teröre karşı çıkmak, enternasyonalist görevlerin bilinciyle bütün ülkelerin işçilerinin ve ezilen hakların uluslararası dayanışmasını sağlamak için mücadele etmek gereklidir.

2.Barış ve barışın koşulları nedir?

Savaş durumunun sonucu olan barış hali ise, o anda sürmekte olan bir savaşı durdurmak, ateşkes ilan etmek ve masa başı görüşmeleriyle bir anlaşma yapmak anlamına gelmektedir.

Her savaş son tahlilde barış için yapılmaktadır. Bu bakımdan barış taktiği de bir tür savaş taktiğidir ve barışı sağlamak da “barış için” mücadeleyi gerektirmektedir.

Savaşın olduğu her yerde bir barış talebi ve savaşın belirli bir aşamasında da zorunlu yada tek taraflı bir barış ve çözüm durumu olacaktır.

Genel olarak savaşlarda daima yenen ve yenilen taraflar vardır, ama kimin haklı olduğu savaşların sonucuyla tayin edilemez. Büyük ve uzun süren savaşlarda bazen pat durumu olmakta, ba-

zen de barış her iki taraf için de yararlı hale gelebilmektedir.

Ama her durumda da savaşa karşı taraf olmak, haklı ve haksız savaş ayrımını unutmadan, “ne için, kim için” sorusunu sormak, savaşa karşı doğru bir tutum geliştirmek için önemlidir.

25 yıldan beri süren savaş yeni bir aşamaya gelmiştir. Başka bir ifadeyle barışın koşulları oluşmaktadır. Kürdistan’da sürmekte olan savaş aynı zamanda ekonomik, siyasal, sosyal, etnik ve kültürel boyutuyla toplumsal değişimin ve dönüşümün en önemli dinamiğini oluşturmaktadır.

Bu nedenle önümüzdeki süreçte barış için atılacak her adım Kürt sorununun siyasal çözümünü kolaylaştıracak ve bundan Türk ve Kürt halkları yararlanacaktır.

Aslında bu savaş bitmiştir. Ancak devlet adına bunun adını koyacak ve savaşı durduracak siyasal bir irade gereklidir. Barış sürecinin sürünme kalmasının asıl nedeni budur.

Şimdi barış için taraf olmak, devleti Kürt özgürlük hareketi ile barış yapmaya zorlamak, uzun ve meşakkatli olan müzakere sürecine müdahil olmak anlamına gelmektedir.

Savaşın devamından yana olanlar ve savaş kışkırtıcılığı yapanlar, savaşın rantıyla beslenen bir avuç asalaklardır. Savaşın asıl faturasını ödeyenler ise başta Türk ve Kürt hakları olmak üzere Anadolu ve Mezopotamya haklarıdır. Bu nedenle halklar artık savaş istememekte ve bunu her fırsatta dile getirmeye çalışmaktadır.

Devlet, hükümet ve parlamentoda savaştan çıkarı olan ve bu nedenle savaşın devamını isteyen güçler var. Bunların başında çıkarlarını devletle bütünleştirmiş olan askeri ve sivil bürokrasinin üst kesimleri bulunmaktadır.

Artık aralarındaki nispi ideolojik farklılığın ortadan kalktığı CHP ve MHP gibi partiler Türk milliyetçiliği ve Türk militarizminin iki temel dayanağı haline gelmişlerdir.

3.Barış için taraflar ne demektir?

Savaşın durdurulması ve Kürt sorununun demokratik siyasal çözümü konusunda tarihi bir moment yakalanmış durumdadır. Çeşitli düzeylerdeki devlet ve hükümet temsilcilerinin açıkla-

(POLİTİKA)

maları bir müzakere sürecinin başladığı veya başlayacağı izlenimini vermektedir.

Bu aşamada sosyalistlerin tavrı açık ve net olmalıdır. Bu mücadelenin haklı ve desteklenebilir olması somut olarak taraf olmayı ve barışa katkı sunmayı gerektirir.

Savaşta taraf olanlar ile bertaraf olanları birbirinden ayırmak hem sorunun algılanışını ve hem de siyasal tutumumuzu kolaylaştıracaktır.

Savaşın tarafından biri olan Kürt özgürlük hareketi, uzun zamandan beri onurlu bir barış ve çözüm için somut adımlar atmakta ve öneriler sunmaktadır. Ayrıca uzun zamandan beri tek yanlı ateşkesler ilan etmekte ve artık savaşın sürmesinden yana olmadığını açıklamaktadır.

Devlet ise girdiği bir çıkmaz içinde debelenip durmakta ve PKK'nin barış talebini onun zafiyetine yorarak durumdan istifade etmeye çalışmaktadır.

Başka bir deyişle devlet daha baştan kaybettiği bu savaşı sürdürmeye çalışmakta ve barış için atılan her adımı boşa çıkartmaktadır. Böylelikle kendi konumunu kurtarma telaşı ile PKK'nin ateşkes ve çatışmasızlık/eylemsizlik kararlarını provoke etmektedir.

Öte yandan Cumhurbaşkanı Gül, Başbakan Erdoğan ve Başbakan yardımcısı Arınç'ın açıklamaları bu konuda bazı adımların atılacağı izlenimini vermektedir. Ancak bu konuda hükümetin henüz ortaya koyduğu net bir tutum ve çözüm önerisi yoktur.

AKP içine girdiği bu yeni eğilimi, ABD'nin baskısıyla mı, yoksa seçim yatırımı olarak mı veya şu andaki durumunu güçlendirmek için mi yapacağı belli değil. Ancak AKP'yi böyle bir havaya sokan asıl neden, 29 Mart seçimlerinden yenilgiyle çıkması ve DTP'nin önemli seçim başarısıdır.

Bu arada Ergenekoncuların boş durmaması, anayasanın açık hükmüne karşın Cumhurbaşkanı Gül için yargılama kararları aldırarak AKP'yi yıpratma savaşını sürdürmesi, Ergenekon'un devletin sivil ve askeri bürokrasi içindeki gücünü gös-

termektedir.

Politika da sözlerin çok önemli olmadığını ve önemli olanın icraat/pratik tutum olduğunu herkes bilir. Bu nedenle Kürt özgürlük hareketi de bu gelişmeleri kuşkuyla izlemekte ve barış taleplerini dile getirirken ihtiyatlı davranmaktadır.

Öcalan ise, Ağustos sonunda çözüm için "yol haritasını" devlete sunacağını söylemektedir. Öcalan'ın böylesine ileri bir vermesi, ya Ağustos ayındaki Yüksek Askeri Şura'dan sonra oluşacak askeri hiyerarşideki değişiklikleri beklemeyi yada hükümete o zamana kadar bir süre tanımayı düşünmektedir.

PKK'nin çatışmasızlık/eylemsizlik kararının 1 Haziran'da dolması da bu tarihe kadar hükümetin bir adım atıp atmaması da önem kazanmaktadır.

DTP'nin yerel ve merkezi düzeyde meşru bir taraf olduğunu kararlılıkla dile getirmesi ve sorunu meydanlara taşıyarak halkla birlikte çözüm çözümün yolunu göstermesi ise mücadelenin yeni bir aşamasını oluşturmaktadır.

4.Çözümün yolu nedir?

Artık hiçbir şey eskisi gibi devam edemez. Savaşın geldiği nokta, artık bir barışın ve demokratik çözümün gerekliliğini gözler önüne sermektedir.

Çözüm için bizim kendi başımıza bir şeyler önermemiz gerekli ve geçerli bir durum değil. Bu aşamada bizim görevimiz eskiden olduğu gibi Kürtler adına Kürtsüz Kürt sorununu çözmek değil, esas olarak Kürtlerin ne istediğini doğru algılamak ve sorunun çözümü için onunla dayanışmacı olmaktır. Ayrıca Kürt tarafı somut öneriler sunmakta ve bunlar bize de mantıklı gelmektedir.

Kürt sorunu yıllardan beri devlet ve hükümet sözcülerinin dilinde pelesenk olmuştur. Hatırlarsak, Özal, "Kürt sorunu federasyon dahil her boyutuyla tartışılabilir" demişti. Sonraki süreçte Demirel "Kürt realitesi vardır" demiştir. M. Yılmaz

"AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçer" demiştir. Erdoğan "Kürt sorunu benim sorunumdur" demiştir. Son olarak da Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, "Türkiye'nin birinci sorunu olan Kürt sorununun çözümü konusunda iyi şeyler olacak" demiştir.

Bu tür lafların pek öneminin olmadığı en azından son 15 yıldan beri bilinmektedir. Kürtler laf değil, icraata beklemektedirler. Çünkü Kürtler artık Osmanlıdan beri sürüp gelen devletin aldatıcı vaatlerine inanmıyorlar.

Şimdi Kürt halkının tarihsel hafızası eskiye göre daha güçlü. Demokratik bir çözüm için sahip olduğu güçlü siyasal iradenin de farkında. gücünün de farkında. Son 25 yıllık mücadele onlara çok şey öğretti.

"Osmanlıya güven olmaz" özdeyişini Kürtler herkesten daha iyi biliyorlar. Cumhuriyet döneminde devam eden bu egemen ulus ve devletin tipik siyasal refleksi olan "Bölme ve yönetme", "Kaleyi içten fethetme", "İşbirlikçileri kullanma" vb. taktikleri artık eskisi gibi etkili olamıyor. Koçgiri'den Şeyh Saite, Ağrı'dan Dersim'e kadar ki isyanlarda yapılan "imha, iskan, tehcir ve asimilasyon" taktikleri artık geçerli olamıyor.

Kürtleri anlamadan, dinlemeden ve sürmekte olan çok yönlü savaşın stratejik ve taktik boyutlarını bilmeden ahkam kesmek doğru değil. Kimi sosyalistlerin yaptığı gibi sorunu sınıf indirgemeci veya anti-kapitalist taktiklerle yorumlayarak konjonktürden "devrimci görevler" çıkartmak, hayata at gözlüğü ile bakmaktır.

Soruna devrim ve sosyalizm perspektifiyle yaklaşarak bu konuda bizim yapabileceğimiz sınırlı olmakla birlikte, açık ve net tutumlar geliştirerek barış ve demokratik çözüme önemli katkılarda bulunabiliriz.

Bu bağlamda içinde bulunduğumuz aşamada birkaç noktanın altını çizmekte yarar var:

Öncelikle, savaşan tarafları arasında karşılıklı güven artırıcı adımların atılması gerekiyor. Bunun için sorunun demokratik diyalog yoluyla çözümlenebileceğine olan inancın kamu oyuna açıklanması önemlidir.

İkinci olarak, savaşın durdurulması ve silahların devreden çıkarılması için kararlılıkla barış ve dostluk mesajları verilmelidir. Bu konuda öncelikle devletin her türlü askeri operasyonları durdurması, PKK'nin de eylemsizlik durumunu sürdürmesi gereklidir.

Üçüncü olarak, koruculuk sisteminin lağvedilmesi, bölgenin normalleştirilmesi, cezaevlerinin boşaltılması, silahlı güçlerin siyasal ve toplumsal yaşama katılmaları sağlanmalıdır.

Dördüncüsü, bir diyalog heyetiyle görüşmelere başlanması, kimin neyi ve ne zaman yapacağına dair bir yol haritasının oluşturulması gereklidir.

Şimdi barış ve demokratik çözüm zamanıdır. Şimdi Kürt özgürlük hareketinin sesine kulak verme zamanıdır.

Şimdi barış ve demokrasi için en geniş güç ve eylem birlikleri oluşturma zamanıdır.

Şimdi "Kurdara azadî" zamanıdır!..

